21.03.2012 г. / 18:33:21

Родолюбие

На 21.03.1795г. е роден Петър Берон

Петър Хаджиберович Берон е виден български просветител, учен, енциклопедист, педагог, философ, лекар и естественик.

Завещанието на Петър Берон е следното: „От доходите на всички имения ще се плаща на учители и учителки, в онези села в България, гдето има черкви. Момчетата и момичетата ще се учат да пишат, смятат и да шият. Моите настоятели ще изпращат до училищните настоятели и общинарите на разните градове колкото пари те намират за добре за всеки град и всяка област… От моите пари в брой ще се напечатат буквари за селските училища, гдето ще се раздават даром.”
"Крайно злочест ще умра, ако видя преди това, че България ще бъде лишена от моя малък подарък подир смъртта ми!”.

Роден е около 1795 г. (*според други източници — през 1799 или 1800 г.) в Котел. Учи в българско и гръцко училище в родния си град. Продължава образованието си в Букурещ, а живее известно време и в Брашов. Изучава медицина в Хайделберг и Мюнхен, а след защитата на доктората си през 1831 г. се завръща в Румъния. Финансово независим и обезпечен след 1839 г. се отдава на научни занимания в областта на философията, астрономията, физиката, математиката и химията.
Написва близо 20 научни труда, като най-популярен в

страната е “Рибният буквар”, издаден през 1824 г. с помощта на Антон Йованович. Тази му творба прави истинска революция в книжовния ни език и в школното обучение. Тя е първата книга, застъпваща решително живата реч и модерната методика на преподаването на необходимите знания.
Неслучайно известният славист Юрий Венелин казва за Рибния буквар следното: „Аз не съм видял нито един руски буквар, който по достойнство да се равнява на тая книжка, която е много поучителна.”
Приживе Петър Берон прави значителни дарения на българските училища. За девическите училища в Шумен, Котел, Осман пазар (Омуртаг) той отпуска годишно от 1859 г. насетне по 200 жълтици , а в завещанието си от 1862 г. определя и големи приходи за целите на българското образование.
Именно той разпорежда за недвижимите си имоти в Румъния - две мушии с гори, лозя и ливади, както и къщата в Крайова следното: „От доходите на всички имения ще се плаща на учители и учителки, в онези села в България, гдето има черкви. Момчетата и момичетата ще се учат да пишат, смятат и да шият. Моите настоятели ще изпращат до училищните настоятели и общинарите на разните градове колкото пари те намират за добре за всеки град и всяка област… От моите пари в брой ще се напечатат буквари за селските училища, гдето ще се раздават даром.”
Именно загрижеността на Берон за точното изпълнение на завещанието му е причината и за неговата мъчителна и жестока смърт. Пред Васил Стоянов, деловодител на Българското книжовно дружество, той заявва с болка през пролетта на 1870 г.: "Крайно злочест ще умра, ако видя преди това, че България ще бъде лишена от моя малък подарък подир смъртта ми!”.
Две седмици преди старта на делото, на 21 март 1871 г., видният родолюбив учен Петър Берон е намерен удушен в

къщата си в Крайова.

buditeli.info © 2017